

OLEMME ROHKEA JA LUOTETTAVA AUTTAJA KOTONA JA MAAILMALLA

Toimintalinjaus vuosille 2018–2020

Hyväksytty yleiskokouksessa 11.6.2017

Sisällysluettelo

Johdanto	4
Päätavoite 1: Tehokas auttaminen meillä ja maailmalla.....	6
Päätavoite 2: Vahvan yhteisöllisyyden rakentaminen sekä hyvinvoinnin ja turvallisen elämän vahvistaminen	8
Päätavoite 3: Rohkea vaikuttaja – asiantunteva inhimillisyyden puolustaja	10
Päätavoite 4: Vetovoimainen ja uudistuva vapaaehtoisjärjestö	12
LIITE: Osaston tehtävät	15

Johdanto

Toimintaympäristömme muuttuu

Sekä globaali että kansallinen toimintaympäristömme on nopeassa ja vaikeasti ennustettavassa muutoksessa. Maailmalla jatkuvat konfliktit ovat monitahoisia, ja niissä rikotaan kansainvälisen oikeuden sääntöjä. Sodissa kärsivät erityisesti siviilit. Heitä auttavien avustustyöntekijöiden ja vapaaehtoisten turvallisuus joutuu entistä useammin uhatuksi kriisialueilla. Punaisen Ristin liikkeen rooli puolueettomana auttajana korostuu humanitaarisen avustustyön muuttuessa vaikeammaksi.

Ilmastonmuutoksen myötä yhä useammat ihmiset tulevat kärsimään erilaisista luonnonkatastrofeista ja ääriolosuhteista. Humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön saumaton linkittäminen tulee entistä tärkeämmäksi, jotta yhteisöjen sopeutumis- ja selviytymiskykyä voidaan kasvattaa kriisien ja katastrofien ennaltaehkäisemiseksi ja niiden seurauksien lieventämiseksi. Yhdistyneiden kansakuntien hyväksymien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen on kansainvälisen yhteisön yhteinen ponnistus, joka vaatii toimenpiteitä meiltä kaikilta.

Maailman kriisien vaikutukset näkyvät myös Euroopassa ja Suomessa. Maailmanlaajuinen pakolaistilanne haastaa valtioiden ja Punaisen Ristin auttamisvalmiuden. Tiedonvälityksen muutos ja nopea kehitys tuovat maailman kriisit lähemmäs jokaista meistä. Konfliktien, katastrofien ja erilaisten kriisien jokapäiväinen läsnäolo vaikuttaa ihmisten turvallisuudentunteeseen, vaikka globaalissa ja Euroopan mittakaavassa Suomi on edelleen turvallinen maa. Epävarmuuden lisääntyessä erilaiset äärioliikkeet nousevat. Asenteiden koventuessa heikommassa asemassa olevien puolesta puhuminen tulee entistä tärkeämmäksi. Auttamishalu kasvaa ihmisillä, jotka etsivät turvallista tilaa ja väyliä toimia ja vaikuttaa inhimillisemmän maailman puolesta.

Suomessa koko yhteiskuntarakenne on muutoksessa. Väestö ikääntyy ja ikäluokat jakautuvat alueellisesti epätasaisesti. Erityisesti nuoret kerääntyvät suuriin kaupunkeihin ja syrjäiset seudut tulevat entistä syrjäisemmiksi. Julkisten palvelujen tarjoaminen tasa-arvoisesti kaikkialla vaikeutuu. Muutokset haastavat hyvinvointiyhteiskunnan kyvyn huolehtia kaikista ihmisistä, heidän taustaansa ja asuinpaikkaansa katsomatta. Paikallisen ja ennaltaehkäisevän työn merkitys korostuu, kun ihmisten odotetaan entistä enemmän huolehtivan itse itsestään. Vapaaehtois- ja kansalaisjärjestöille asetetaan suuria odotuksia tilanteeseen vastaamiseksi. Maahanmuutto tekee yhteiskunnasta yhä monimuotoisemman.

Rakenteelliset uudistukset Suomen sosiaali- ja terveystaloudessa, pelastustoimissa ja hallinnollisten alueiden rajoissa tulevat muuttamaan totuttuja tapoja toimia. Viranomaisen, yksityisten palvelutuottajien ja järjestöjen muodostamat paikalliset yhteistyöverkostot tulevat uudistumaan. Haasteisiin vastaaminen edellyttää uudenlaista jatkuvaa yhteistyötä yli organisaatio- ja toimialarajojen. Järjestöjen osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen on tärkeää asukkaiden kokemusten ja tarpeiden esiin nostamiseksi.

Vapaaehtoistoiminta kiinnostaa suomalaisia. Samalla toimijat kohdistavat vapaaehtoistoimintaan paljon uudenlaisia odotuksia ja vaatimuksia. Uudet toimijat odottavat nopeaa yhteydenottoa, perehdytystä ja hyvin organisoitua toimintaa, jota he itse pääsevät kehittämään edelleen. Myös kiinnostus lyhytkestoiseen tai kertaluonteiseen toimintaan kasvaa ja tämä haastaa perinteiset tavat organisoida vapaaehtoistoimintaa.

Digitaalisen muutoksen nopeus ja vaikutus kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla tarjoaa mahdollisuuden entistä monipuolisempaan, monimuotoisempaan ja nopeasti reagoivaan toimintaan. Ihmisten vapaa-ajan käyttöön liittyy entistä enemmän digitaalisten palveluiden käyttöä ja uudenlaista yhteisöllisyyttä. Myös järjestöiltä odotetaan vahvempaa läsnäoloa ja osallistumista digitaalisessa ympäristössä. Digitaaliset palvelut tarjoavat mahdollisuuksia uusille auttamisen, koulutuksen ja vapaaehtoisille suunnattujen palvelujen kehittämiseksi.

Myös uudessa toimintaympäristössä Punaisen Ristin toiminnan perusta pitää. Olemme paikalla kaikille, jotka apua tarvitsevat.

Visiomme: Olemme rohkea ja luotettava auttaja kotona ja maailmalla

Visiomme kestää toimintaympäristön muutokset. Perustehtävämme on auttaa, kun ihminen on avun tarpeessa. Punaisella Ristillä on erityinen tehtävä avustaa viranomaisia kriiseissä ja onnettomuuksissa. Geneven sopimusten ja muiden humanitaarisen oikeuden sopimusten mukaan Punaisella Ristillä on erityinen oikeus antaa konfliktien aikana humanitaarista apua ja suojella uhreja. Apuumme voi luottaa kaikkialla Suomessa ja maailmalla. Rakennamme luottamusta olemalla lähellä ja läsnä. Luottamusta tarvitaan erityisesti kun autamme äkillisessä tilanteessa tai kriisin keskellä. Puolustamme Punaisen Ristin oikeutta antaa humanitaarista apua. Samalla puolustamme periaatteitamme ja arvojamme. Tämä tarkoittaa myös sitä, että osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tuomme rohkeasti esiin omasta toiminnastamme nousevia havaintoja.

Suomen Punaisella Ristillä on kolme laitosta. Laitokset ovat tärkeä osa Suomen Punaisen Ristin auttamisen ketjua.

- Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu vastaa Suomen verivalmistehuollosta, innostaa ihmisiä vapaaehtoiseen verenluovutukseen ja tukee terveydenhuoltojärjestelmää solujen ja kudosten siirtoon liittyvillä tuotteilla ja palveluilla vaikeiden sairauksien hoidossa.
- Kontti-kierrätystavaratalot tarjoavat ihmisille mahdollisuuden olla mukana Punaisen Ristin auttamisen ketjussa lahjoittamalla vaatteita ja ostamalla kierrätystuotteita.
- Nuorten Turvatalot auttavat nuoria ja heidän perheitään ratkaisemaan elämän isoja ja pieniä ongelmatilanteita ja tukevat nuoria lähiyhteisöissään.

Olemme avoin, palvelualtis, aikaansaava ja yhteistyökykyinen järjestö

Toiminnalliset arvomme ohjaavat vapaaehtoisia ja työntekijöitä toimimaan niin, että saavutamme visiossamme asetetun tavoitteen.

Avoin

Toimimme lähellä ihmisiä, osana yhteisöä. Näkyvä, arkipäivän toimintamme yhdessä ihmisten kanssa on avointa kaikille ja tarjoaa toiminnan mahdollisuuksia kaikille periaatteisiimme sitoutuneille. Järjestön johtaminen on avointa ja keskustelevaa. Toimintamme tuloksista ja taloudellisesta tilanteesta raportoidaan avoimesti. Otamme vastaan jokaisen vapaaehtoisen. Näemme vapaaehtoisten, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden erilaisuuden voimavarana, jonka avulla tarjoamme monimuotoista ja avointa toimintaa.

Palvelualtis

Asetamme avun ja palvelujen tarvitsijat toiminnassa etusijalle. Punaisen Ristin toimintaan osallistuvat ja sitä tukevat saavat tarvitsemaansa tietoa, tukea, valmennusta ja palautetta vapaaehtoisilta ja toimintaa tukevilta työntekijöiltä. Opimme ja kehittymme kuuntelemalla apua tarvitsevia ja vapaaehtoisia.

Periaatteet ohjaavat kaikkea toimintaamme

Olemme osa ainutlaatuista kansainvälistä liikettä, joka on läsnä yhteisöissä, ihmisten kesellä kaikkialla maailmassa. Kaikki Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen kansalliset yhdistykset toimivat samojen periaatteiden mukaisesti, joita myös valtioiden tulee kunnioittaa.

Periaatteidemme kunnioittaminen takaa toimintamme jatkuvuuden. Ne toimivat ohjeena työntekijöille ja vapaaehtoisille kaikissa tilanteissa.

Inhimillisuus

Inhimillisen kärsimyksen estäminen ja lievittäminen kaikin tavoin on Punaisen Ristin tärkein tehtävä ja toiminnan päämäärä. Sen tavoitteena on suojella elämää, terveyttä ja ihmisarvoa. Se edistää ihmisten välistä ymmärrystä, ystävyyttä, yhteistyötä ja pysyvää rauhaa.

Tasapuolisuus

Punainen Risti pyrkii lievittämään ihmisten kärsimyksiä pelkästään avun tarpeen, ei kansallisuuden, uskonnon, rodun, poliittisten mielteiden tai yhteiskunnallisen aseman perusteella. Se antaa etusijan niille, jotka ovat suurimmassa hätässä.

Puolueettomuus

Voidakseen nauttia kaikkien osapuolten luottamusta ja auttaa kaikkia uhreja Punainen Risti pidättäytyy kannanotoista vihollisuuksien yhteydessä eikä milloinkaan sekaannu poliittisiin, aatteellisiin, uskonnollisiin tai kansallisiin ristiriitoihin.

Riippumattomuus

Punaisen Ristin liike on itsenäinen. Vaikka kansalliset yhdistykset toimiva humanitaarisissa tehtävissä oman maansa hallitusten apuna ja ovat maansa lainsäädännön alaisia, niiden tulee säilyttää itsenäisyyttä ja itsenäisyyttä, että ne voivat aina toimia Punaisen Ristin periaatteiden mukaisesti.

Vapaaehtoisuus

Punainen risti on vapaaehtoisjärjestö, jonka toiminta on kaikin tavoin pyyteetöntä.

Yleismaailmallisuus

Kansainvälinen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liike on yleismaailmallinen. Sen kansalliset yhdistykset ovat tasavertaisia ja niillä on yhtäläiset velvollisuudet auttaa toinen toisiaan.

Ykseys

Kussakin maassa voi olla vain yksi Punaisen Ristin tai Punaisen Puolikuun yhdistys, joka on avoin kaikille maan kansalaisille ja ulottaa toimintansa koko maan alueelle.

Järjestön tarkoitus

- Kaikissa olosuhteissa suojella elämää ja terveyttä sekä puolustaa ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia
- Edistää kansojen välistä yhteistyötä ja rauhaa
- Pelastaa ihmishenkiä kotimaassa ja ulkomailla
- Auttaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevia inhimillisten kärsimysten ehkäisemiseksi ja lievittämiseksi
- Tukea ja avustaa maan viranomaisia niin rauhan kuin sodan ja aseellisten selkkauksen aikana ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi
- Edistää kansalaisten keskuudessa yhteisvastuuta ja auttamismieltä
- Lisätä ymmärrystä Punaisen Ristin työtä ja yleisinhimillisiä pyrkimyksiä kohtaan
- Vahvistaa järjestön valmiutta ja toimintaedellytyksiä.

Aikaansaava

Reagoimme avun tarpeisiin ja käytämme voimavaramme oikein ja tuloksellisesti: keskitymme järjestön yhteisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Yhteistyökykyinen

Etsimme aktiivisesti kumppaneita. Vastaamme parhaiten avun tarvitsijoiden tarpeisiin, kun teemme yhteistyötä Punaisen Ristin sisällä kansainvälisesti ja Suomessa. Toimimme avoimena ja yhteistyökykyisenä kumppanina valtakunnallisesti ja paikallisesti muiden järjestöjen, viranomaisten, yritysten ja oppilaitosten kanssa.

Päätavoite 1: Tehokas auttaminen meillä ja maailmalla

Auttaminen äkillisissä onnettomuuksissa ja kriiseissä perustuu arjen toimintaan, jatkuvaan läsnäoloon ja valmiuden ylläpitoon ja varautumiseen

Haluamme, että meillä on tehokas valmius vastata nopeasti onnettomuuksiin, kriiseihin ja katastrofeihin kotimaassa ja maailmalla.

Punaisen Ristin auttamisvalmiuden perusta ovat koulutetut vapaaehtoiset ja osastot, jotka yhteistyössä ovat varautuneet auttamaan äkillisissä onnettomuustilanteissa. Auttamisvalmius rakentuu osaston kaikkien toimintamuotojen ja niissä toimivien vapaaehtoisten toiminnalle.

Ajan tasalla olevilla valmiussuunnitelmilla osastot varmistavat, että ne pystyvät nopeasti auttamaan äkillisissä tilanteissa. Valmiussuunnitelmien lähtökohtana ovat paikalliset riskit ja tarpeet.

Yhteistyöllä ja hyvällä vuorovaikutuksella viranomaisten kanssa varmistamme, että Punaisen Ristin auttamisvalmius on huomioitu viranomaisten suunnitelmissa ja sitä osataan käyttää.

Varmistamme, että valmiutemme auttaa kattaa koko maan. Punaisen Ristin hälytysryhmän osaamiseen kaikkialla Suomessa tulee kuulua ensiapu, ensihuolto ja henkinen tuki. Osasto ylläpitää yksin tai yhdessä muiden osastojen kanssa alueen tarpeita vastaavaa hälytysryhmää. Punaisen Ristin hälytysryhmät ja vapaaehtoiset toimivat aktiivisesti myös Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälytystehtävissä.

Oman valmiutemme lisäksi koordinoimme ja vahvistamme valtakunnallista Vapaaehtoista pelastuspalvelua ja tehostamme valtakunnallisten hälytys- ja tietojärjestelmien käyttöä.

Sekä kotimaan että kansainvälisen avun valmiutta varten meillä on hälytettävissä myös henkilökuntaa sekä kansainvälinen henkilöreservi. Kalkun logistiikkakeskus varmistaa materiaalisen valmiuden ja auttaa hankkimaan hälytysryhmille riittävät varusteet ja välineet toimintaan. Nopean toiminnan yksiköt ja avustustarvikkeet ovat lähtövalmiina.

Jokaisella osastolla on valmius käynnistää hätäapukeräys. Tätä valmiutta ylläpidetään vuosittain Nälkpäivä-keräyksellä, johon jokainen toimiva Suomen Punaisen Ristin osasto osallistuu. Katastrofirahaston avulla Suomen Punainen Risti ja sen osastot ja piirit voivat koko maassa auttaa onnettomuustilanteista kärsiviä välittömästi.

Kasvatamme uutta auttajien sukupolvea. Otamme nuoret aktiivisesti mukaan järjestön auttamisvalmiuteen hälytys-, ensiapu- ja ensihuoltotoiminnassa.

Ylläpidämme kaikilla järjestötasoilla valmiutta toimia nopeasti ja osaavasti erilaisissa kriisitilanteissa kuten onnettomuuksissa, laajamittaisen maahantulon tilanteessa, suuronnettomuuksissa tai laajan epidemian varalta. Luomme yhdessä viranomaisten kanssa valmiuden ottaa vastaan kansainvälistä apua Suomeen.

Veripalvelu on osa suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen valmiutta. Veripalvelun valmistus- ja toimitusketju sekä palvelut varautuvat toimimaan myös poikkeusoloissa. Yhteistyö äkillisissä tilanteissa paikallisen Kontti-kierrätystavaratalon kanssa on osa piirin tai osaston valmiussuunnitelmaa. Nuorten turvatalot ovat valmiina kriisituen ja muunlaisen nuorten ja perheiden tarvitseman avun antamiseen myös äkillisissä yhteiskunnan häiriötilanteissa.

Tähän keskitymme:

- Parannamme valmiussuunnittelun laatua
- Lisäämme hälytysvalmiudessa olevien osaavien vapaaehtoisten määrää
- Parannamme osastojen välistä yhteistyötä varmistaaksemme valmiuden alueellisen kattavuuden
- Lisäämme sopimukseen ja suunnitelmiin perustuvaa yhteistyötä viranomaisien kanssa
- Kehitämme auttajien välineistöä, nopean avun yksiköitä ja materiaalivalmiutta
- Lisäämme nuorten määrää ensiapuryhmissä ja ensihuollon tehtävissä.

Toimimme onnettomuuksissa ja kriiseissä suunnitelmallisesti ja nopeasti koko järjestön voimavarojen avulla

Haluamme, että katastrofien, kriisien ja äkillisten onnettomuuksien aiheuttamat kuolemat, menetykset ja vahingot vähentyvät.

Annamme humanitaarista apua katastrofien ja konfliktien uhreille.

Kotimaan äkillisissä onnettomuuksissa ja kriiseissä tarjoamme ensiapua, ensihuoltoa, henkistä tukea ja kotimaan apua. Avustusoperaatioissa ylläpidämme omaa tilannekuva operatiivisen toiminnan tueksi. Kotimaassa Vapaaehtoinen pelastuspalvelu avustaa viranomaisia nopeasti ja luotettavasti kadonneiden etsinnöissä ja muissa tilanteissa, joissa viranomainen tarvitsee koulutettuja vapaaehtoisia.

Laajamittaisen maahantulon tilanteessa toimimme nopeasti viranomaisen tukena. Tämä edellyttää sekä kotimaan että kansainvälisen avustustoiminnan resurssien käyttöä ja tukea.

Avustamme pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotossa. Autamme heitä kadonneiden perheenjäsenten löytämisessä.

Suuronnettomuustilanteissa annamme tarvittaessa apua myös naapurimaille ja Euroopan unionin alueella. Vastaanotamme tarvittaessa kansainvälistä apua.

Logistiikkakeskuksemme vastaa äkillisten tilanteiden logistiikka- ja materiaalitaipeisiin sekä Suomessa että kansainvälisesti. Jatkuvassa lähtövalmiudessa pidettävät kenttäsaarajat, -klinikat ja muut nopean toiminnan yksiköt voidaan lähettää nopeasti minne päin maailmaa tahansa. Lisäksi toimitamme nopeasti avustustarvikkeita.

Varainhankintamme käynnistyy äkillisissä tilanteissa nopeasti ja turvaa riittävät resurssit tehokkaalle auttamiselle.

Kontti-kierrätystavaratalot ovat osa äkillisessä tilanteessa tarvittavaa auttamisen ketjua. Tehokkaan logistiikan ja kattavan verkoston avulla Suomen Punainen Risti organisoii esimerkiksi kansainvälistä vaateapua tai materiaalista apua kotimaan avun tarvisijoille. Äkillisessä tilanteessa järjestettävän vaatekeräyksen vaatelajittelu on myös matalan kynnyksen vapaaehtoistoiminnan muoto, joka voidaan toteuttaa Kontin, piirin ja osaston yhteistyöllä.

Veripalvelun toiminta on keskeinen osa auttamisvalmiuttamme äkillisissä onnettomuuksissa ja kriiseissä. Veripalvelulla on tilannekuva verivalmisteiden käytöstä myös äkillisissä onnettomuuksissa ja kriiseissä ja se kykenee toimimaan poikkeusoloissa.

Järjestömme tehokas sisäinen viestintä tukee sekä vapaaehtoisten että työntekijöiden toimintaa äkillisissä onnettomuuksissa ja kriiseissä.

Tähän keskitymme:

- Varmistamme, että Punaisen Ristin hälytysryhmät toimivat tehokkaasti.
  - Parannamme johtamista onnettomuus- ja kriisitilanteissa selkiyttämällä johtamisjärjestelmää ja ylläpitämällä tilannekuvaa.
- Vahvistamme toimintaamme Vapepan koordinaattorina.

Olemme kriisien jälkeen tukemassa, jälleenrakentamassa ja vahvistamassa yhteisöjä tulevan varalle

Haluamme, että ihmiset ja yhteisöt selviytyvät ja toipuvat entistä nopeammin ja paremmin katastrofeista ja kriiseistä.

Henkisen tuen tarjoaminen onnettomuuden jälkeen on keskeisin onnettomuuden jälkeen tarjottava apu. Hyvin toimivat osastot tuntevat alueensa avun tarpeen kriisien ja äkillisten onnettomuuksien jälkeen. Osastot toimivat yhteistyössä paikallisten ihmisten, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.

Avun tarve jatkuu vakavan kriisin jälkeen usein pitkään. Suomen Punainen Risti on mukana jälleenrakennuksessa ja tukemassa paikallisten yhteisöjen toimintaa niin, että ne ovat kestävämpiä ja selviytyvät uusista kriiseistä entistä paremmin. Kansainvälisten katastrofien ja kriisien jälkeen olemme jälleenrakentamassa ja kehittämässä kumppaneittemme terveydenhuoltoa ja katastrofivalmiutta.

Tähän keskitymme:

- Tuemme vapaaehtoisia toimimaan onnettomuudesta tai kriisistä toipumisen tukena.
- Kehitämme onnettomuuksien ja kriisien jälkeistä järjestöyhteistyötä.

Päätavoite 2: Vahvan yhteisöllisyyden rakentaminen sekä hyvinvoinnin ja turvallisen elämän vahvistaminen

Vahvistamme arjen turvallisuutta sekä erillaisuutta kunnioittavia yhteisöjä

Haluamme, että ihmisten aktiivisuus lähiyhteisössä kasvaa ja tunne omaan lähiyhteisöön kuulumisesta ja vaikuttamisesta voimistuu. Haluamme, että ihmisten valmius ja rohkeus auttaa lisääntyy. Haluamme, että tapaturmien ja onnettomuuksien riskit vähenevät sekä ihmisten ja yhteisöjen kyky selviytyä myös yllättävistä tilanteista paranee.

Punainen Risti on jatkuvasti läsnä lähiyhteisöissä ja toimii osana ihmisten arkea.

Hyvin toimivat, terveyttä ylläpitävät, osaavat ja järjestäytyneet yhteisöt ovat valmiimpia kohtaamaan äkillisiä onnettomuuksia ja kriisejä ja myös toipuvat niistä paremmin. Rohkaisemme ihmisiä toimimaan aktiivisesti oman lähipiirinsä hyvinvoinnin edistämiseksi. Osaston aktiivinen toiminta rakentaa ja kehittää kansalaisten valmiutta toimia omatoimisesti onnettomuustilanteissa ja auttaa myös muita avun tarpeessa olevia ihmisiä.

Punainen Risti kannustaa ihmisiä huolehtimaan toimintakyvystään ja kotiympäristönsä turvallisuudesta. Kannustamme jokaista vaikuttamaan itse tapaturmien ehkäisyyn.

Tavoitteenamme on olla Suomen johtava ensiapukouluttaja. Maanlaajuisesti järjestetty laadukas ensiapukoulutus on monelle suomalaiselle ensikosketus Suomen Punaisen Ristin työhön. Ensiapukoulutus on järjestölle myös tehokas rekrytointikanava vapaaehtoistoimintaan.

Ensiapupäivystys luo turvallisuutta pienissä ja suurissa yleisötilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Koulutamme nuoria ensiaputaitoisiksi. Tavoitteenamme on, että jokainen lapsi tai nuori saa peruskoulun aikana Suomen Punaisen Ristin ensiapukoulutusta.

Veren luovuttaminen Suomen Punaisen Ristin Veripalvelussa on kymmenille tuhansille ihmisille tärkeä auttamisen tapa. Sitoutunut verenluovuttajakunta vahvistaa auttamismieltä ja on arkipäiväinen viesti auttamisen tärkeydestä. Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu toimii tärkeänä terveydenhuollon palveluyksikkönä. Tuotamme sairaaloille potilaiden hoidossa tarvittavia turvallisia ja tehokkaita verivalmisteita sekä laboratoriopalveluja. Huolehdimme veren keräämisestä vapaaehtoisilta verenluovuttajilta potilashoidon tarpeiden mukaisesti. Tarjoamme sairaaloille myös kantasolujen ja elinten siirtoja tukevia palveluita. Veripalvelun tutkimustoiminta tuo merkittävän lisän suomalaiselle lääketieteelliselle tutkimukselle. Kansallisesti keskitetyn veripalvelutoiminnan tieteellinen hyödyntäminen on jatkossakin osa Veripalvelun perustehtävää.

Tähän keskitymme:

- Parannamme kykyämme tunnistaa paikallisia toiminnan tarpeita.
- Lisäämme Punaisen Ristin ensiapukoulutuksen saaneiden määrää.
- Koulutamme nuoria ensiaputaitoisiksi yhteistyössä koulujen kanssa.

Edistämme hyvinvointia ja terveyttä

Haluamme, että ihmisten taidot huolehtia omasta sekä läheisten terveydestä ja hyvinvoinnista paranevat. Haluamme kaventaa terveyseroja.

Punainen Risti edistää maailmanlaajuisesti terveyttä. Työmme keskittyy ennaltaehkäisyyn. Tuemme kehitysohjelmia, jotka kohdistuvat haavoittuvassa asemassa oleviin. Maailmanlaajuisesti myös hyvä ruokaturva, vesihuolto ja sanitaatio liittyvät kiinteästi Punaisen Ristin terveyden edistämisen ohjelmiin alueilla, joilla niiden puutteet uhkaavat ihmisten terveyttä ja hyvinvointia.

Kotimaassa terveystieteet ovat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja. Terveystieteissä vastaanamme omasta terveydestään huolehtivien kysymyksiin ja tuemme ihmisiä oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi. Kohtaamme nuoria kesätapahtumissa, kouluissa ja oppilaitoksissa ja keskustelemme terveyteen ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä kuten turvallisuudesta seksistä, tapaturmariskeistä tai päihteiden käytöstä.

Punainen Risti auttaa ihmisiä heidän tilanteestaan tai oikeudellisesta asemastaan riippumatta. Toiminnallamme kohtaamme erityisen tuen tarpeessa olevia ihmisiä, joita monet muut palvelut eivät tavoita. Jaamme Hyvä Joulumieli-kampanjan lahjakortteja. Annamme ruoka-apua ja lisäämme siihen liittyviä muita tukimuotoja.

Ehkäisemme Nuorten turvatalojen toiminnalla nuorten syrjäytymistä ja ongelmien kasautumista ja vahvistamme nuorten osallisuutta ja kuulumista lähiyhteisöihinsä. Tavoitamme ongelmatilanteissa kamppailevat nuoret mahdollisimman varhaisessa vaiheessa Nuorten turvatalojen matalan kynnyksen palveluilla.

Vaikeasti työllistyville Kontti-kierrätystavaratalot ja Kalkun logistiikkakeskus tarjoavat mahdollisuuden hankkia toimeentuloa ja parantaa työelämävalmiuksia. Vaikeasti työllistyvät pääsevät osaksi toimivaa työyhteisöä ja heidän kykynsä päästä työmarkkinoille vahvistuu.

Tähän keskitymme:

- Uudistamme terveystieteitä monimuotoisemmiksi.
- Kehitämme ruoka-avun jakelua ja sen yhteydessä tarjottavaa muuta tukea osallistamalla myös avunsaajia.

Lievitämme yksinäisyyttä ja vahvistamme sosiaalista hyvinvointia

Haluamme, että yksinäisyys vähenee ja lievittyy Suomessa.

Monipuolisella ystävöitymällä tuemme yksinäisiä eri ryhmissä, kuten ikäihmisissä, nuorissa, maahanmuuttajissa ja omaistaan hoitavissa. Ystävävälityksen avulla ystävää tarvitseva saa itselleen ystävän.

Vapaaehtoiset kohtaavat yksinäisiä ihmisiä järjestämällä monipuolista ystävöitymistä laitoksissa ja vieraillemalla kotona. Kohtaaminen on säännöllistä toimintaa, kertaluonteista tukea tai ryhmämuotoisen toiminnan järjestämistä.

Tiedotamme ja viestimme toiminnastamme ja nostamme ystävöitymisen tunnettuutta sekä valtakunnallisesti että lähiympäristössämme. Järjestämme aktiivisesti monimuotoisia ystäväkursseja ja kehitämme niiden sisältöä. Järjestämme vapaaehtoisille lisäkoulutusta niin verkossa kuin perinteisin tavoin.

Tähän keskitymme:

- Kehitämme ystävöitymisen ja etsivän työn muotoja
- Kehitämme lyhytkestoista ja kertaluonteisia ystävöitymisen muotoja
- Uudistamme ystävävälitystä.
- Kehitämme verkossa tapahtuvaa ystävöitymistä.
- Laajennamme nuorten ystävöitymistä.

Toimimme maahanmuuttajien ja kotoutumisen tukena

Haluamme edistää yhdenvertaisuutta ja sitoutumista rasismiin ja syrjinnän vastaiseen yhteiskuntaan. Haluamme kehittää yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia ja monikulttuurista lähiyhteisöä. Haluamme, että maahanmuuttajat pääsevät osallisiksi suomalaiseen yhteiskuntaan.

Suomen Punainen Risti auttaa haavoittuvassa asemassa olevia pakolaisia ja maahanmuuttajia ja toimii heidän oikeuksiensa puolesta. Vastustamme syrjintää ja rasismia. Kotoutumista tukeva toiminta alkaa jo vastaanottokeskuksissa ja jatkuu kuntaan siirtymisen jälkeen. Maahanmuuttajat ovat aktiivisia toimijoita järjestössämme.

Tähän keskitymme:

- Lisäämme kotoutumista tukevaa vapaaehtoistoimintaa.
- Lisäämme vapaaehtoisten koulutusta kotoutumista tukevaan toimintaan
- Vahvistamme yhteistyötä muiden järjestöjen ja viranomaisten kanssa kotoutumisen tukemiseksi.

Päätavoite 3: Rohkea vaikuttaja – asiantunteva inhimillisyyden puolustaja

Kuuntelemme avun tarpeessa olevia ja vahvistamme heidän ääntään

Haluamme, että päättäjät tekevät apua tarvitsevien ihmisten elämäntilannetta helpottavia päätöksiä.

Vaikuttamistyömme perustuu omasta toiminnastamme nouseviin havaintoihin. Vapaaehtoisemme ja osastoverkostomme takaa meille pääsyn avuntarvitsijoiden lähelle.

Vaikutamme siihen, että päättäjät ja toimijat paikallisesti ja valtakunnallisesti toimivat niin, että syrjäytyminen ja huono-osaisuus yhteiskunnassa vähenee. Puhumme heikommassa asemassa olevien sekä syrjinnän ja rasmin kohteeksi joutuneiden puolesta. Osana kansainvälistä Punaisen Ristin liikettä vaikutamme sen puolesta, että Suomessa kannetaan vastuuta myös köyhien maiden kehityksestä.

Jäsenemme, vapaaehtoisemme ja työntekijämme tuntevat sekä humanitaariset kysymykset että vaikuttamisen tavat. He puhuvat ja vaikuttavat apua tarvitsevien puolesta.

Nostamme valtakunnallisella kampanjoinnilla esiin yhteiskunnallisia epäkohtia, vaikutamme yhteiskunnallisiin päätöksiin.

Tähän keskitymme:

- Kehitämme välineitä paikalliseen vaikuttamistyöhön.
- Tehostamme tiedonkulkua järjestön sisällä.

Puolustamme inhimillisyyttä

Haluamme, että inhimilliset arvot yhteiskunnassa vahvistuvat. Haluamme, että Punaisen Ristin periaatteet tunnetaan laajasti ja ne hyväksytään humanitaarisen avustustoiminnan edellytyksenä.

Välittämisen ja huolenpidon arvot ovat säilyneet suomalaisen yhteiskunnan arvoina ja teemme työtä, jotta näin olisi jatkossakin. Puolustamalla inhimillisyyttä vahvistamme myös omia edellytyksiämme toimia.

Punaisen Ristin jäsenyys on kannanotto inhimillisten arvojen puolesta. Jokainen vapaaehtoinen vahvistaa arvoyhteisöämme olemalla Punaisen Ristin jäsen.

Yhteisesti jaettujen ja ymmärrettyjen periaatteiden avulla kykenemme toimimaan yhdessä. Varmistamme, että Punaisen Ristin periaatteet ohjaavat järjestön vapaaehtoisten ja työntekijöiden toimintaa ja päätöksentekoa. Viranomaiset ja kansalaiset tunnustavat Punaisen Ristin erityisen roolin humanitaarisen avun antajana.

Rohkaisemme kaikkia osallistumaan keskusteluun yhteiskunnan ja Punaisen Ristin arvoista. Tämä on myös tapamme löytää ja vahvistaa kumppanuuksia. Emme hyväksy voimistunutta vihapuhetta suomalaisessa yhteiskunnassa ja toimimme näkyvästi sitä vastaan. Lisäämme tietoisuutta syrjinnän muodoista ja rohkeutta puuttua syrjintään.

Punaisen Ristin viestintä on tehokasta, monipuolista ja monikanavaista, ja näkyvällä kampanjoinnilla tavoitamme toiminnastamme kiinnostuneet.

Humanitaarisen oikeuden kunnioittaminen on kaikkialla, myös Suomessa, perusta sille, että Punainen Risti voi jatkossakin toimia auttajana kaikkialla. Humanitaarisesta oikeudesta viestiminen on Punaisen Ristin perustehtävä kaikkialla maailmassa.

Tähän keskitymme:

- Lisäämme vapaaehtoisuuden arvostusta yhteiskunnassa.
- Vahvistamme monipuolista ja vaikuttavaa viestintää ja sitä tukevaa kampanjointia.

Päätavoite 4: Vetovoimainen ja uudistuva vapaaehtoisjärjestö

Olemme hyvä paikka jäsenille, vapaaehtoisille ja työntekijöille

Haluamme, että Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminta on innostavaa ja mukautuu elämäntilanteen muutoksiin. Haluamme olla erinomainen ja haluttu työpaikka, jossa työntekijät voivat hyvin.

Kaikki toimintamme perustuu yksittäisen ihmisen haluun auttaa. Vapaaehtoisuus on Punaisen Ristin tärkeimpiä periaatteita. Toimintamme on avointa, esteetöntä ja siihen on kaikkien helppo osallistua ja toiminnan sisältöön on myös mahdollista itse vaikuttaa. Laaja ja aktiivinen jäsenistö luo hyvät toimintaedellytykset vapaaehtoisuudelle.

Punaisen Ristin näkyvä ja tuloksellinen auttamistyö innostaa mukaan uusia vapaaehtoisia. Haluamme enemmän nuoria toimintaan.

Vapaaehtoistoiminnan kannalta on tärkeää tunnistaa yksittäisen vapaaehtoisen odotukset, osaaminen ja tuen tarve. Uudistamme aktiivisesti vapaaehtoistoimintaamme ja hyödynnämme digitaalisia ratkaisuja.

Monipuolinen ja hyvin tunnettu auttamistyömme on Punaisen Ristin vahvuus työnantajana. Toimintatapamme ja työmme sisältö on ainutlaatuista ja arvostettua. Tämä velvoittaa meitä kehittämään osaamistamme jatkuvasti ja määrätietoisesti. Hyvän työyhteisön perustana on osaava esimiestyö ja johtaminen, mikä mahdollistaa oman osaamisen jakamisen koko järjestön hyväksi. Varmistamme periaatteidemme ja toiminnallisten arvojemme toteutumisen jokaisen työntekijän kohdalla.

Toimintamme on aidosti kaksikielistä.

Tähän keskitymme:

- Kehitämme uusia tapoja tulla mukaan vapaaehtoistoimintaan.
- Vakiinnutamme tavoitteellisen jäsenhankinnan osaksi kaikkea toimintaa.
- Kehitämme vapaaehtoistoimintaa tukevia digitaalisia palveluita.

Toimivat osastot huolehtivat jokaisesta vapaaehtoisesta

Haluamme, että meillä on aktiivinen osastoverkosto koko maassa.

Paikallinen läsnäolo on koko Punaisen Ristin liikkeen toiminnan vahvuus. Toimivan osastoverkoston avulla tarjoamme ainutlaatuisia vapaaehtoistoiminnan paikkoja myös uusille vapaaehtoisuuden muodoille. Osastot ottavat vastaan kaikki uudet vapaaehtoiset ja tarjoavat heille monipuolisia toiminnan mahdollisuuksia. Osastojen välinen yhteistyö avaa väylän uusille vapaaehtoisille ja vapaaehtoistoiminnan muodoille.

Osaston toiminnassa korostuu vapaaehtoisjohtaminen ja tuki vapaaehtoisille. Osastojen saama lähituki on yhtenäistä ja tasalaatuista koko maassa. Kehitämme tarpeiden pohjalta vapaaehtoisten koulutusjärjestelmää, jonka avulla tuetaan motivointia, jaksamista ja osaamista.

Tähän keskitymme:

Uudistamme valtakunnallista vapaaehtoisten koulutusjärjestelmää.

- Varmistamme, että kaikilla osastoilla on osastokummin tuki.
- Kehitämme osastojen viestintää, erityisesti sosiaalisessa mediassa.
- Huolehditään vapaaehtoisten ja työntekijöiden hyvinvoinnista.

Päätöksenteon läpinäkyvyys ja hyvä hallinto takaavat luotettavan auttamisen kaikissa tilanteissa

Haluamme, että suomalaiset luottavat Punaisen Ristin kykyyn auttaa.

Toimintamme edellytyksenä on, että maineemme säilyy hyvänä ja voimme toimia luotettavana auttajana kaikissa tilanteissa. Avunsaajat luottavat Punaisen Ristin auttajiin ja siihen, että toimintaa johdetaan hyvän hallintotavan mukaisesti. Järjestön päätöksenteko perustuu tietoon ja yhteisiin periaatteisiin ja arvoihin.

Tähän keskitymme:

- Varmistamme, että toiminnantarkastus on tasalaatuista koko maassa.
- Lisäämme viestintää työmme tuloksista läpi järjestön.
- Varmistamme riittävän järjestöosaamisen.

Toiminnan yhtenäinen suunnittelu, arviointi ja seuranta tukevat toimintaa kaikilla järjestötasoilla

Haluamme, että toimintaamme kehitetään jatkuvasti ja sitä arvioidaan aina avun tarpeen näkökulmasta.

Toimintalinjaus on koko järjestön hyväksymä strategia, jonka toteuttaminen on kaikkien yhteinen tehtävä. Jotta voimme auttaa avuntarvitsijoita mahdollisimman hyvin, on meidän suunniteltava ja resursoitava toimintamme yhdessä. Toiminnan arviointi, seuranta ja johtaminen on johdonmukaista. Raportointijärjestelmät parantavat johdon ja luottamus henkilöiden päätöksentekoa sekä mahdollistavat auttamistoiminnan tulosten ja vaikuttavuuden raportoinnin. Laajennamme tukipalveluita osastoille.

Tähän keskitymme:

- Kehitämme toiminnan ja talouden seuranta ja raportointia läpi järjestön.

Tasapainoinen talous kaikissa järjestöyksiköissä turvaa tehokkaan auttamisen kaikissa oloissa

Haluamme, että meillä on tasapainoinen talous kaikilla järjestötasoilla. Näin mahdollistamme auttamistyömme.

Järjestön varat käytetään järjestön tarkoituksen mukaiseen avustustyöhön. Aktiivinen resurssien etsintä luo mahdollisuuksia monipuoliselle toiminnalle. Auttamisvalmiuden varmistamiseksi on tärkeää, että rahoituksen hankkiminen on jatkuvaa.

Jäsenmaksut luovat taloudellisen perustan monille osastoille. On tärkeää, että huolehdimme nykyisistä jäsenistä ja rekrytoimme uusia jäseniä.

Varainhankinnan kehittäminen vaatii pitkäjänteisyyttä, investointeja ja osaamista. Monelle lahjoittaminen on ensimmäinen kontakti järjestöön ja monet tukijamme innostuvat myös vapaaehtoisuudesta. Osastoilla on merkittävä rooli Nälkpäivä- ja hätäapukeräysten onnistumisessa.

Jatkuvasti kasvava ja toiminnastamme kiinnostunut kuukausilahjoittajien joukko kannustaa meitä kertomaan tuloksistamme entistä paremmin. Avoimuus, läpinäkyvyys ja auttamistyömme tulosten kertominen on edellytys tehokkaalle järjestötoiminnalle ja varainhankinnalle.

Tähän keskitymme:

- Varmistamme, että jokainen osasto osallistuu Nälkäpäivään.
- Kehitämme resurssihankintaa läpi järjestön.

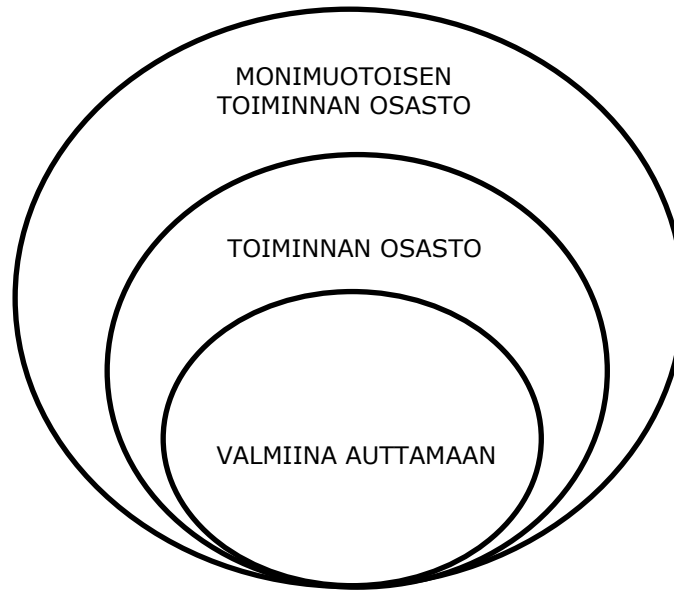
LIITE: Osaston tehtävät

VALMIINA AUTTAMAAN:

- on valmiudessa kotimaan avun antamiseen.
- osallistuu Nälkävään.
- vastaa äkillisiin avuntarpeisiin ajantasaisen valmiussuunnitelmansa mukaan.
- toimii yhteistyössä lähiosastojen kanssa osallistumalla hälytystoimintaan.

TOIMINNAN OSASTO:

- (edellisen lisäksi)
- järjestää säännöllistä vapaaehtoistoimintaa jollakin järjestön tehtäväalueista (ensiapu, ystävätoiminta, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kotoutumisen tukeminen, nuorten toiminta)
  - rekrytoi aktiivisesti uusia vapaaehtoisia eri tehtäviin
  - pitää yllä omaa hälytysryhmää tai osallistuu alueelliseen hälytysryhmään
  - toimii avustustilanteissa yhteistyössä naapuri-osastojen kanssa.

MONIMUOTOISEN TOIMINNAN OSASTO:

(edellisten lisäksi)

- järjestää säännöllistä vapaaehtoistoimintaa useimmilla järjestön tehtäväalueista (ensiapu, ystävätoiminta, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kotoutumisen tukeminen, nuorten toiminta)
- selvittää ja etsii aktiivisesti paikallisia tarpeita, joihin osasto voi toiminnallaan vastata ja vaikuttaa
- pitää yllä hälytysryhmää, joka kykenee toimimaan äkillisessä tilanteessa viranomaisen tukena ensiapuun, ensi-huoltoon ja henkiseen tukeen liittyvissä tehtävissä.
- osallistuu Punaisen Ristin valtakunnallisiin kampanjoihin ja järjestää paikallisia tapahtumia.
- tekee aktiivista varainhankintaa
- toimii yhteistyössä viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

KAIKKI OSASTOT EDUSTAVAT SUOMEN PUNAISTA RISTIÄ PAIKKAKUNNALLAAN:

- toimimalla Punaisen Ristin periaatteiden, arvojen ja tehtävän mukaisesti
- pitämällä sääntöjen mukaiset kokoukset ja valitsemalla nimenkirjoittajat
- osallistumalla piirin kokouksissa ja järjestön yleiskokouksessa
- huolehtimalla yhdenvertaisista mahdollisuuksista osallistua toimintaan ja edistämällä moninaisuutta
- noudattamalla hyvän hallinnon periaatteita
- hankkimalla uusia jäseniä
- ylläpitämällä tietoja vapaaehtoisistaan
- ohjaamalla vapaaehtoiset mukaan toimintaan
- viestimällä toiminnasta jäsenille, vapaaehtoisille ja paikkakuntalaisille.